

Xoc de trens

Vicenç Villatoro

De vegades s'ha dit des del catalanisme que, en la qüestió nacional, PP i PSOE són ben iguals. No hi estic d'acord. Crec que són diferents. Però la diferència no és de grau d'espanyolisme. La diferència és de grau d'intel·ligència, subtileza i prestigi que posen al servei del seu espanyolisme compartit. Tenen la mateixa idea fonamental d'Espanya, compacta i uniforme. Però els socialistes, a l'hora de servir-la, han fet seu el vell lema de "*que surja el efecto sin que se note el cuidado*", mentre que el PP no té cap inconvenient que es noti el *cuidado*, sinó que més aviat li agrada. Exhibeix ostentament el seu *cuidado*, que els socialistes maquillen.

Què és millor, per als qui no comparteixen la idea bàsica d'Espanya que tenen PSOE i PP? És millor tenir un adversari intel·ligent i camuflat com el PSOE o un adversari primari i directe, explícit, com el PP? Doncs no ho sabria dir. Aparentment, és millor sempre tenir adversaris intel·ligents, perquè són capaços de distingir entre allò que per a ells és essencial i allò que és perifèric i per tant negociable. El PSOE –beneficiari a més del mite de la superioritat moral de les esquerres– és capaç d'entendre i tolerar processos autonomistes i descentralitzadors, que sap que en el fons no posen en qüestió el model d'estat, però que donen un cert marge d'actuació, un espai per construir autogovern i consciència col·lectiva. El PP no. Tot i que en casos de necessitat tant PP com PSOE, sense majoria absoluta, adquireixen una sensibilitat autonòmica conjuntural que se'ls acaba automàticament quan passen a tenir majoria absoluta. És millor tenir adversari intel·ligents, perquè et donen més espai. Però també és cert que els adversaris intel·ligents solen ser més efectius a l'hora d'aconseguir els seus propòsits essencials.

Amb totes les seves mancances, és obvi que el nou Estatut català no satisfà ni el PSOE ni el PP. Però s'hi enfronten de maneres molt diferents. El PP ho fa de cara i explícitament: el porta al Constitucional, amb la intenció –i les maniobres necessàries– que el Constitucional el tombi. El PSOE torna a ser més subtil. Accepta el text estatutari, no el posa en qüestió com a text teòric, però confia en la dinàmica del dia a dia per anar laminant-lo. A través de l'acció de govern i de l'acció legislativa, busca una lectura a la baixa de l'Estatut que en retalli les competències i en desactivi els riscos per a la seva idea d'Espanya. El mateix dia que el PSOE exhibia orgullós la seva victòria en l'etapa pròleg de la cursa de l'Estatut pel Constitucional, amb gran soroll de platerets i tambors, passava relativament desapercibuda la notícia que el Govern català no recorrerà contra la llei de Dependència d'iniciativa socialista, tot i que segons el Consell Consultiu envaeix per tot arreu les competències estatutà-

ries de la Generalitat i per tant podria ser tombada pel Constitucional.

Són dues maneres de fer, per igualar un Estatut ja de per si aigualdet. La del PP, sorollosa i evident, directa, explícita. La del PSOE, més callada, però d'una gran eficàcia. En una qüestió essencial de prestacions socials, se li retallen a Catalunya les seves competències estatutàries, es fa com si no hi hagués Estatut, i no passa res. La Llei de Dependència, suposadament molt d'esquerres i acreditadament antiautonomista, va rebre al Congrés dels Diputats espanyol els vots antiautonomistes del PP malgrat que representa que és d'esquerres; els vots d'Esquerra Republicana, malgrat ser antiautonomista, i els vots del socialisme feliç, esquerrans i antiautonomistes a l'hora. De moment, la retallada frontal i barroera del PP via Constitucional és una amenaça. La retallada efectiva de la Llei

Es millor tenir un adversari intel·ligent i camuflat com el PSOE o un adversari primari i directe, explícit, com el PP?

de Dependència és un fet i a més un fet assumit i empassat pel Govern català, probablement l'únic govern del món que celebra i vota la seva pròpia pèrdua de competències.

Torno al començament: PSOE i PP no són exactament iguals, pel que fa a la qüestió nacional. Però tampoc no són exactament el contrari. Comparteixen el nucli dur de la concepció de l'estat. Es barallen violentament per l'estratègia que fan servir per defensar aquest nucli dur compartit. La manera de fer del PSOE deixa més marges, però també provoca menys reaccions. La manera de fer del PP no deixa cap marge i podria provocar reaccions. La posició del PP convida al xoc de trens: la voluntat dels catalans, expressada en un referèndum, contra la Constitució. Certament, els del PP saben que quan hi ha xoc de trens entre Catalunya i Espanya sempre guanyen ells, però el preu és car per a tots. El mètode PSOE té l'avantatge d'estalviar el xoc de trens. Què és millor per al catalanisme? Xoc frontal o continuada laminació silenciosa? Depèn. Depèn, sobretot, de quina és la seva capacitat real de reaccionar.